

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre — — — — — 3 frt — kr.
Félévre — — — — — 1 frt 50 kr.
Negyedévre — — — — — frt 75 kr.
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 2 frt

Felolós szerkesztő:

BÁTHORY ENDRE.

Főmunkatársak:

Dr. WOLKENBERG ALAJOS és LENGYEL JÓZSEF

A lap kiadója: A „PÁZMÁNY-SAJTÓ.”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb. a „Pázmány-sajtó” címére küldendők. (Deák-tér 29. sz.)

Hirdetések jutányos árban vételnek fel.

A lap megjelenik minden szerdán.

Az ecsedi láp.

Szorgosan folyik a munka Ecsed környékén. Az óriási kiterjedésű láp, mely ezelőtt feneketlen tenger volt, nemsokára művelhetővé válik, száz ezreket fog behajtani a boldog birtokosok zsebébe.

Jól van ez így. Termőképesség kell tenni azon területeket, melyek munka és fáradság árán megszereshetők, melyek néhány év leforgása után valóságos kincsnyárává lesznek s számtalan munkás megélhetését fogják biztosítani.

Munkásokat említünk és nem minden szándékosság nélkül, mert az a hatalmas lápterület egy pár uradalomnak képezendi tekintélyes kiegészítő részét s a környékbeli nép boldogulásához ezután sem fog valami nagy mértékben hozzájárulni, legfeljebb az urasági eselések számát szaporítja, s az alkalmazottak kezébe ad kenyeret nehéz munkájuk fejében.

Ámde éppen ezért nem jól van ez így. Méltánytalan, igazságtalan eljárás, hogy egy egész vidék közsegeit bevonják az érdekeltségbe, melyeknek a termékenynyé tett te-

rület semmi hasznót sem fog hajtani; igazságtalan, hogy a mások filléreiből még hatalmasabb dominumot teremtsenek az uradalmakból.

No dehát ezen már túl vagyunk. Ki lett mondva az ecsedi lápra, hogy lecsapolását a közérdek kívánja, a miniszter gondolta ezt így, mert gondoskodtak róla, hogy véleménye így módosuljon, ellene nincsen appelláta. Feljajdult akkor a lakosság, de jajveszékülésére csakhamar megkapta az ultimátumot: Fizess és hallgass, mert a te érdeked így kívánja ezt.

Mi sem lehet kedélyesebb valami, mint a magánügyet a közérdek leplébe bujtatni és ha hozzá megvan a kellő eszélyesség, meg a hatalom, minálunk ezt kerestülvinni manapság nagyon könnyű dolog. Csakhogy akkor aztán ne jajgassanak azok az urak odafenn, hogy terjednek a szociális tanok. Ők magok a legszemzenszedettebb socialista vezérek.

De mi most nem is erről akarunk szólni, bevégzett tényekkel le kell számolnunk, bármilyen nehezen essenek; utoljára is ezen már változtatni nem lehet. Hanem fel-

akarjuk hívni a közfigyelmet azon méltatlan eljárásra, melyet a társulat az egyesek birtokainak kisa-játításánál elkövet. Valóságos tatárjárás ez a manipuláció annak a vidéknek a lakosságára, ahol az új Krasznameder végig halad, mely az ecsedi láp vizeit van hivatva vezetni. Daczára annak, hogy keresztül-kasul szeli a földeket, s ez által az illetők birtokait csaknem értéktelenné teszi, oly árakhoz köti magát a társulat, melyekért a gazda szabadkézből is eladhatná birtokát.

Persze hogy ezt nem köteles elfogadni senki. Ha nem tetszik a vételár, pereljen érte. De épen ez az Achilles sarka a dolognak, épen ez a körülmény az, mely lépére viszi a szegény néposztályt, mely inkább egyezik, csakhogy perre ne kerüljön a dolog, mert attól fél, hogy elverik rajta a port s birtokainak tönkretételét még egy esomó perköltséggel fogja megtétezni. Az ilyen eljárásra a magyar nyelv szótárában a kizsákmányolás hangzik legszelidebben.

Akadnak egyesek, kik a társulat szükkeblü ajánlatait nem fogadják el, és perelnek, némelyek meg-

paloták emez óriási félkörén túl jobbra és balra, és előtte nem látunk mást csak tengert, mert jobbra-balra sárga sivatag környezi, a melyből a tenger színe alatt állván, csak a szél által felkavart homokfelhő látszik, a város felett kék ég, előtte tenger, óriási árboezerdővel, melyeket három világ-rész hajói emelnek.

Még messze vagyunk a várostól, már egész Kaik-raj nyüzsög hajónk felé, ezerféle színű turbános, fezes, barna-fekete, sárga, fehérbőrű alakokkal megrakva, a mely mint egy hangyaraj rohanja meg hajónkat s elárasztja annak minden zegét-zugát s tizféle érthetetlen nyelven kínálja csolnakját, vendéglőjét s mindenféle szolgálatát. Vége az emelkedett hangulatnak, benne vagyunk az afrikai élet prózájának kellő közepében.

Minden új és rendkívüli és meglepő előttünk, európaiak előtt. Az ég, levőgő, föld emberek, ruházat, arczok, paloták, természet, a mely a tengeri élet egyhangu esendje-rendje, nyugalma és egyhangúsága után mintegy rohanva, minden átmenet nélkül lepi meg az embert s mintegy elbűvöli. De vigyázzunk, nehogy sokáig tartson e bűvölet!

TÁRCZA.

Alexandria.

— Utiképek. Irta: *Sarmaságh Géza.* —

Január 13-ika van. A nap már magasan áll a felhőtlen azurkék égbolton, sugarni alig elviselhetők, pedig még csak reggel 8 óra van. Már hatodik napja, hogy szeldejük a háborgó Adria s a földközi tenger zajló hullámain. Átéltünk egy iszonyu vihart, mely megviselte pánczélózott „Cleopátránk” összes személyzetét — s a vízi élet gyönyörűségeitől elteltén, de azon vigasztaló tudatban boldogan, hogy végre valahára partot érünk, mindnyájan a hajó fedélzetre siettünk.

Még nem látszik semmi, csak a végtelen tenger, a mely összeolvad az éggel s egy óriási nagy gyűrű, mely a nyugtalan hullámok s mozdulatlan égbolt választó határát jelzi és mi e nagy gyűrű közepén mint egy elenyésző kis pont labdaként hanyatunk a tajtékzó, feneketlen mély örvények felett.

Végre kelet táján szükülni kezd a látóhatár. Egy még határozatlan vonal metszi át a végtelen gyűrűt. Alexandria! Alexandria!

kiáltja száz, meg száz ajak örömtől repesve. Sürög, forog, mozgásba jő a hajó egész népe. Föltámadnak még a betegek is s a fedélzetre sietnek, hogy gyönyörködjenek a nagy-szerű látványban, melyet egy tengerben uszó ősrégi nagy város képe nyújt a szemlélőnek a reggeli ragyogó napfényben. A sötét vonal lassankint egy óriási félkörre válik. De még házakat nem látunk, csak balra egy terjedelmes palota fehérlik ki előbb, a Rosel Tiu Khedive palota, melynek érez kupolái messzire visszaverik a reggeli nap sugarait, közelében a Pharos világító torony, a hatalmas arzenál, melynek fejedelmi arányai, minél jobban közeledünk, annál jobban kidomborodnak. Nemsokára a fehér, sárga paloták egész óriási félköre bontakozik ki előttünk. És e félkörből nagy fehér kupolák ragyognak az egyiptomi nap ragyogó fényében. A ezitadella bástyái meresztik komor ágyúikat s forgó szélmalomok sűrű csoportja, a házak tömege felett sudaras pálmák lógatják fejüket méltósággal a reggeli szélben s valamennyi felett a Pompejus oszlop, a mely mintegy óriási felkiáltó jel emeli koronás fejét az égre, hogy hirdesse az új jövevénynek, hogy classicus földre lép. És a fehér

LEGJOBB MINŐSÉGŰ

TISZTÁN KEZELT
literenkint 34 krtól 40 krig kaphatók az érmelléki és erdélyi borok raktárában a színház átellenében. 56 liter vételénél nagyobb árengedmény.

VALÓDI HEGYI BOROK

is nyerték a pert, mint például a Perényi-család, mások bizonyára meg fogják nyerni, mert nem képzelünk oly lelkiismeretlen bírót a világon, aki meg ne állapítaná a méltányos árakat az elvesztett holdakért, tekintetbe véve azon árcsökkenést, melyet a birtok az átvágás miatt szenvedett.

Dehát a szegényebb nép ennek hasznát nem veszi, mert nem perel. Felszedi a társulat által nagy kegyesen megajánlott összeget, aztán sirva nézi, hogy birtokos lett Krasznán innen, Krasznán tul, itt is egy kis darab, ott is egy kis darab, csináljon vele, a mit tud. Sőt a tulsó partra nem is jut könnyen, mert a közlekedésről sem lesz hiadok által kellőleg gondoskodva.

Ráadásul még tartozik fizetni birtoka után 3 frt. 75 kr. ártéradót holdankint. Már most kérdezzük, hogyha egy hold föld bérlete 6 frtot ér meg, mert a legtöbb helyen nem adnak többet érte, midőn kifizeti a gazda a földadót, a községi pótdadót, leszámol az ártéradóval is, vajjon mi marad neki a megélhetésre? . .

Könnyű így elgazdálkodni az ország vagyonát. De mindenesetre lelketlenség kell ahhoz, hogy egy pár uraság érdeke kedvéért elnyomorítsunk egész vidékeket, s olyas valamiért kényszerítsük, hogy áldozatokat hozzon, amire semmi szüksége nincs, ami nem neki, hanem másoknak fog egykoron bőségesen gyümölcsöket teremni.

Dehát Magyarország minden téren visszafelé megy, mint a rák. Ki is ütközhetik meg rajta, hogy koldustarisznyát akasztanak egy néhány paraszt nyakába, holott nagyobb visszaélésekhez is hozzá lehetett volna már szokni. Hiszen láthatta ország-világ, mily hidegvérrel szurják keresztül az embert, midőn alkotmányos jogát meggya-

Egész két órát kellett vesztegelni a hullámzó kikötőn, míg az iszonyu zsbaj s zürzavarban rendbe jöttünk s az óriási terjedelmű ezerféle raktárakkal megrakott rakodó part kövezett térein a vámház elé juthattunk.

Már itt, mikor legelőször lépünk Afrika földjére, bő alkalmunk nyílik az arab természet jókora részének tanulmányozására. Valóságos cigány természet. Ügyes, végtelen élelmes, a tolokodásban lerázhatatlan, kapkodó, tervtelen, iszonyu izgékony és lármas; ha valami nem megy kedve szerint, veszekszik egymással, ezer gesztussal, és halálos arckifejezéssel, úgy hogy azt gondolnád, mindjárt megeszik egymást, pedig-ujjal sem ártanak egymásnak. Egy ily rakparti jelenet, a melynek tanúi voltunk, kitörölhetetlen benyomást hagy egy európai emberben. Száz meg száz hivatalnok, hordár, kereskedő . . . osztja, veszi a parancsokat, tolja . . . az embert, tevét, terhet, szamarat, kocsit, mind kiabálva, mind hadonázva, mind izegve-mozogva, mintha földindulás volna s mi órákig várakozunk, bámulunk a rakparton, míg a legegyszerűbb dolgok rendbe jönnek s elindulhat egy-egy

korolni. Az emberélet pedig többet ér, mint egy néhány köblös föld.

Szívleljék meg azok, akiket illet, míg még ideje van. Az orkán kegyetlenül pusztít, ha egyszer kitört, az orkánhoz pedig feltűnően hasonlít a nép haragja.

Az iskolai autonomia.*)

A kath. egyháznak joga az iskolákra Magyarországon is, mint az egész világon, századok egész sorozatán alapszik, melyekben mindenkor az egyház és az egyház hí fiai ragyogtatták az emberiség előtt a tudás, a műveltség fényét, világosságát; az egyház öre, ápolója és hirdetője a minden nevelés, minden tudás alapját képező vallásnak és erkölcsnek, ezért az ő előjoga az iskolákra isteni rendeltetésén alapszik, amint századokon át ő is volt az iskolák egyedüli fentartója. E sok százados érdemek nem engedhetik meg, hogy az állam kivegye az egyház kezéből az iskolákat, megvonja tőle a jogot, hogy egy egész történelemmel igazolt hivatottságát az emberiség javára ne érvényesíthesse. Elismerjük az államnak is jogát, hogy megszabja a saját jogköréből az oktatásnak bizonyos feltételeit, de kizárólagos jogát annál kevésbé ismerhetjük el, mert a történeti jogoknak mindig erősebbeknek kell lenniök az ujonnan megalakult jogrendszerrel.

A katolikus egyház, a katolikus lelkü alapítók a közoktatásnak egész vonalán alakítottak intézményeket és azoknak vezetését az egyházra bízták. Az alapítók e szándékainak tisztelete második és nem kevésbé fontos jogalapja a kath. nevelésügynek. Amidőn tehát a kath. autonomia megalakul és vele az egyház az iskolák felett való jogkörét megosztja, ez ellen az államnak kifogása nem lehet már csak azért sem, mert annak a sokat emlegetett jogállamnak az oktatási szabadság is egyik alapelvét képezi;

*) Alkalmassnak találtuk a kath. autonomia egyik legfontosabb jogának, az iskolák vezetésének kérdésében olyan vezéregyéniséget szólaltatni meg, minő Szennecz Emil, a „Magyar Állam” felelős szerkesztője, kinek most megjelent „Katholikus autonomia” cz. művéből közöljük a fenti fejezetet. A kitűnő munkáról mai számunk „Irodalom” rovatában lapunk keretében megfelelő ismertetést közlünk.

omnibus kocsit, számár, hogy a vámházhoz érjünk, a hol újra kezdődik a zene-bona, zürzavar s bejuthatunk a városba, a hol ismét új, meglepő más képek tárulnak szemünk elé.

Fedeleetlen lapostetejű, rácsos ablaku három, négyemeletes paloták közt vagyunk. Piszkos boltok, keleti árukkal, melyekben egykedvű méltósággal pőfékel a turbános, vagy fezes arab megvető nyugalommal nézve le az idegenre. Az utczák telve czukrokat, husfélét, szappant . . . énekelve áruló alakokkal, szamarat űző hajtsárral, szamaras talyigán utazó háremmel, itt-ott egy tetőtől talpig fekete lepelbe, burnusba burkolt gyászos nőalak, — mintha sorsát gyászolná — a kinek csak kékre festett nagy fekete szemek kandikál ki a sötét lepel alól, csipás, mocskos gyermekét hurezolva, a ki balvállán lovagol s fejébe kapaszkodik. Mindenütt bizonyos idegenszerű zsbaj, zürzavar, keleti rondaság, feketeség, gyász a derült mosolygó ég alatt, a melyből csak itt-ott rí ki egy-egy módosabb arab színes kaftánja. Ez az arabsnegyed. Majd tágasabb, európiasabb utczákba érünk. Fényesebbek a kirakatok, elegánsabb az utca publikum, míg végre a

a testületeknek egész sorozata követte az egyházat az iskolák alapításában s valóságos arculverése volna az igazságnak, ha épen attól vonnák el az iskolákra való jogot, ki ez intézményt kifejlesztette, századokon munkálván azzal az emberiség anyagi, szellemi és erkölcsi haladását.

Azon kérdésre, vajjon az ujabban kifejlett állami jogrendszer mellett minő jogkör illesse meg a kath. egyházat s a kath. autonómiát, a történeti jogon alapuló igényekre és a protestáns autonómiára kell utalnunk. Nem szabad feltennünk, hogy az állam, amidőn már megállapította saját jogkörét, az iskolákra abból átengedett volna oly jogositványokat, melyek csakis az államot illethetik, következésképen, amely jogkör az autonóm felekezeteknek megadatott, úgy a tanítási rendszer megállapításában, mint az iskolákhoz az illető felekezet célirányos felekezeti öntudatának ápolására, a tanítás vezetésére, ellenőrzésére, a tanítótestület kiképzésére, alkalmazására, javadalmazására, mindaz a kath. autonómiát is megilleti a kath. alapítási iskolák fölött és pedig az oktatásnak minden tagozatában kezdve a népiskolától fel az egyetemig. Tudjuk ugyan, hogy e téren is a jogkörnek rendszeres elbirtoklása van folyamatban, melynek sokszor a kath. egyház iránt tartozó kötelességeikről megfélekedett egyháziak is szolgáltatába szegődtek, de ez csak a legnagyobb buzgóságra inthet, hogy mindazt a jogot, mely a protestáns felekezeteknek megadatott, a katolikus egyház autonóm szervezete számára is igénybe vegyék.

Nagyon helyesen hivatkoztak e jogkör megállapításánál az illetékes kath. faktorok Simor Jánostól kezdve napjainkig a protestánsoknak e téren birt szabadságaira, mint az állami felügyeleti jognak intézményekben megtestesített szabványaira. Nem is szabad ez alapelvtől eltérniük egy pillanatra sem, mert hisz a történeti kulturának sok századon át egyedüli vezetői nem engedhetik meg, hogy másodosztályu hazafiakká fokoztassanak, hogy velük szük marokkal mérje az állam ugyanazon jogokat, melyeket másoknak két kézzel osztogatott.

Fenntartani kívánjuk tehát a kath. autonómiának a népoktatás, a tanítóképzés,

Mehemed Alinak pompás lovas érekszobrával ékes terére a világnak — mint mondják — legnagyobb és legszebb terére jutunk s egy európai fényes világáros kellő közepében érezzük magunkat.

Mert Alexandria csudálatos bizarr vegyülete a keleti rondaságnak az európai fénynyel s kényelemmel. Pedig 200 ezer lakosa közül csak 50 ezer az európai legnagyobb részt görög, azonkívül olasz, francia és angol. De ez aztán mind gazdag és majd mind palotás. Keleten nincs szegény európai, meg nem élhetne.

Európaiaknak, legnagyobb részt görögnek, aztán olasz, francia és angolnak kezében központosul a kereskedelem, mely nagy kincseknek forrásává válik, hiszen Alexandria három világrész kincses áruinak lerakodó helye.

Tekintsünk szét benne, mert akár világtörténeti multját, akár jelenét tekintjük, egyike ez a világ legérdekesebb helyeinek, Nagy Sándor alapítva 332-ben Kr. e., királyi éles lángelmével sejtve nagy jövőjét. Alig alakul meg, csakhamar Hollaszból, Syriából, Egyiptomból seregesezen özönlenek a kereskedők, munkások, tudósok s alig telik el

a középiskolai és ezzel egyenrangú intézeteknek vezetését, azokban az oktatási rendszernek megállapítását, egy hajszállal sem kívánva több jogot, de be sem érve kevessebbel, mint a mennyivel a protestánsok rendelkeznek. Jogszerű következtése ennek, hogy a kath. iskoláknak ez ideig állami kezelés alatt levő alapjai átadassanak, hogy az úgy nevezett kir. katolikus, a kath. nevelés előmozdítására rendelt, a tanulmányi alaptól fentartott középiskolák, jogakadémiai, a kath. autonómia rendelkezései alá bocsátassanak; a tanári kinevezés, a tanárok fegyverezése a kath. autonómia átadásának, amint a protestánsok is rendelkeznek a protestáns alapok, az azokból fentartott iskolák, azoknak tanárai és oktatási rendje felett.

Az autonóm szervezkedésnek lesz feladata a budapesti egyetem kérdésének megoldása is. A Pázmány Péter alapította egyetem, melyet Loósy Imre hercegprímás a jogi karral bővített, csak nevében állami egyetem, alapjaiban katolikus és jóllehet az évi költségvetésnek két harmadrészét az állam fedezi, mégis az egyetemi épületek értékét nem számítva, az egyetemi alapítványi birtokok évente 232.000 frttal járulnak az egyetem fenntartásához, melyből a hittudományi karra alig fordítanak többet 40.000 frtnál. A kath. alapnak tehát mintegy 200.000 frtnyi évi jövedelmét az állami célok szolgálatára használják fel. Ez az oka, hogy a püspöki kar a felső, buzgó képviselők a képviselőházban évenként tiltakoznak az alapoknak az állami költségvetésbe való felvétele ellen, a mely tiltakozásra rendszeresen a kormány is kijelenti, hogy nem kíván prejudikálni ez alap jogi természetének.

A kath. autonómia vár a feladat, hogy a leszámolást az ez alapokból állami célokra felhasznált összegre és az épületekre megejtse, mert e leszámolás után mi sem állja útját egy kath. egyetem felállításának, mely akár Pozsonyban, Pécsen, Kassán vagy Szegeden elhelyezve egyaránt szolgálná a magyar kultúrát és a magyar katolicizmust.

A kath. autonómiától várják a rendezést az úgynevezett kir. katolikus gimnáziumok is, melyeknek jelenben csak a ne-

száz év és a hajdan híres Tyrus, Szidon, Askalon fénye elhomályosul, letűnik az új versenytárs mellett s Alexandria a Ptolemeuszok böles uralma alatt az akkori szellemi és kereskedelmi világ központja lesz.

Ide özönlének a dúsgazdag Egyiptom termékei: az elefántesont, ébenfa, papirus, strucz-tollak, az állatok tarka bőrei, Arabia illatos fűszerei, Ceylon, Malabári, India gyémántjai, drága gyöngyei, selyme, az arab-indiai kincses áruk, az Egyiptomot és Syriát összekötő karaván-utakról, a Vörös tengerről szállítva és a hellén kereskedők által innen adatnak át a nagy világforgalomnak.

Hallatlan kincsek halmozódnak össze és a kincsek nyomában a mi szépet csak létrehozhat a görög finom izlés és hiuság, a mi pompát csak ki tud fejteni a Kelet, ami örületes élvezetet csak ki tud találni a világ kincseit összehordó elpuhult római, az itt mind kifejtetik. Királyi paloták emelkednek, gyönyörű diszkertek, villák, kéjlok borítják el a várost, szigeteket, pompás utakat, tereket. A zene, ének, tobzódás hetekig tart; milliókba kerülő nagyszerű harezijátékokkal, fényes lakomákkal, tengeri fényes ünepé-

vük katolikus, de sem az egyháznak, sem valamely katolikus faktornak rájuk befolyásuk nincsen. Ezen csak névleg katolikus intézeteknek a kath. szellem és műveltség számára való visszafoglalására a katolikus autonómia van hivatva, vezérelvül tekintvén, hogy csakis oly helyütt fogja fentartani ez iskolákat, ahol általuk a katolikus ezült is szolgálhatják.

A kegyesrendi gimnáziumokat is az autonómia fogja felkarolni, köztudomású lévén, hogy e különben tiszteletreméltó rend nagyobb munkakört vállalt magára, mint amennyit anyagi erejénél és személyzete számánál fogva vállalhatott volna. Kapcsolatosan kerül rendezésre néhány püspöki gimnázium ügye is, melyek az alapok elégtelensége folytán nagyon is rászorultak az autonómia támogatására.

A szeminárium és a szerzetesi nevelés reformja nem tartozhatik az autonómia keretébe — jóllehet a kongresszusi kisebbség ezeket is odatartozóknak vélte, — de az általános lendület bizonyára ez intézeteknek is meghozza a reformot, melyet a szerzetesi iskolák és szemináriumoknak belső reformra törekvő igaz barátai oly régen sürgetnek, oly jól előkészítettek.

Nem kevésbé nagyfontosságú a tanítóképzésnek az autonómia által való biztosítása szemben azon előretörekvő állami irányzattal, mely a protestánsok autonóm jogait tisztelve, azoknak tanítóképzői felett csak a legszükségesebb állami felügyeletre szorítkozik, ellenben a kath. tanítóképzőket, — melyeknél őszintén bevallva sok helyütt nagyon is sok a javítani való — jogkörébe vonni igyekezik.

Nem kevésbé fontos a szerzetesnők és kongregációk által fentartott iskolák szerzetesi jellegének biztosítása. A mindent laicizáló állami irányzat, egy csapással tönkretetheti e virágzó intézeteket, ha azoknak megszilárdításáról idejekorán a kath. autonómia nem intézkedik.

Ime mily nagy feladatok, mily széles munkakörök nyílnak meg az iskolai autonómia számára. Mindent elveszthetünk, még a jövőt is, ha idejekorán meg nem építjük a katolikus jogok és szabadságok fellegvárát: a kath. autonómiát.

lyekkel, bíbor selymes vitorlakkal, drága szőnyegekkel, ezüst evezőkkel kápráztatják a tömeget.

És a kereskedéssel arányban emelkedik rohamosan az ipar. Bámulatos az, amit ez az élelmes nép e téren is elér. A gyárak egész serege készíti a gépeket, nyomó szivattyukat, orgonákat. A szövetipar a durva pokróctól kezdve a legművészibb himzett szőnyegig pamutból, szőrből, selyemből világhírűvé lett. Pazar fényű hajókat, kocsikat, mesés áru butorokat hoznak létre ében fából, cedrusból, thya-fából. Az érezből vésett munkák, az ötvösség remekei drágakövek foglalásaiban utólérhetetlenek. Az üvegfúvásban, tükrök, mozaikok, kristály edények, kőfaragás, papyrus-gyártásban senki sem mulja felül őket, az olaszok tőlük tanulják az üvegfúvást.

És a gazdagság nyomában Alexandria gőczpontjává válik a tudomány és művészeteknek is. Itt gyűjtik össze a tudománykedvelő királyok magok körül a világ tudósait, itt emelnek számukra a királyi paloták negyedében fényes csarnokokat márvány oszlopokkal sőt nagy sétakertekkel, melyek árnyékában a tudósok serege iskolákra osztva,

Autonomikus mozgalmak.

Az országban.

Megválasztott papi képviselők:

1. *Pozsgay József* kanonok a pécsi egyházmegyében.
2. *Hehelein Károly* ungi főesperes a szatmári egyházmegyében.
3. *Dr. Dudek János* theol. tanár a nyitrai egyházmegyében.

*

Az Ungváron megjelenő „Kelet” című lap társunk, mely a magyarországi gör. szeri. katolikusok érdekeit képviseli, erősen tiltakozik az ellen, hogy a görög katolikusok számára jelöltül latin szertartású római katolikus férfit állítsanak. Szóba jött t. i. valamelyik gör. szert. ruthén kerületben Timon Ákosnak (róm. kath.) a jelölése. Természetesen ez helytelen dolog. Így történt Mármarosban is, mikor Kutka alispánt (gör. kath.) akarták a róm. katolikusok jelöltjéül feltolni. Mi ez ellen tiltakoztunk és (hogy bizonyos más szempontokat ne is említsünk) hasonlóképen tiltakozunk a Timon jelölése ellen is és aláírjuk a „Kelet” következő tiltakozását: „Nem akarjuk elhinni, hogy a Timon Ákos jelölése ama jóhírű kerületünknek (kár volt meg nem nevezni — a „H. Sz.” szerk.) őszinte akarata legyen, hanem itt is az erőszak, a rábeszélés és a magasabb érdekpolitika vegyült a tisztán vallási természetű autonómiai választásokba. Ezt tünnünk nem szabad s tiltakozó szavunkat ez uton is fel-emeljük s appellálunk minden igaz gör. kath. választó lelkiismeretére, őseink hagyományára, hogy e szégyenfoltot ne engedjék magukon száradni.”

Egyházmegyénkben.

Az I. választókerületben (Szatmár és Mármaros vármegyék) újabban következő községek szavaztak le: Csenger 102, Zajta 184, Cseke 104, Fehér-Gyarmat 43, Jánk 43, Papos 20, Pusztadobos 37, Csanálos 113, Csomaköz 122, Kálmánd 120, Mező-Petri 135, Mérk 133, Szaniszló 152, Tóke-Terebes 71, Barlafalu 47, Fernezely 10, Giródtótfalu 31, Nagy-Somkut 40, Körösmező 32, Huszt 83, Dolha 79, Técső 63, Kerekhegy 30, Német-Mokra 106, Királymező 92 szavazattal br. Vécsey Józsefre. Ugron Gábor kapott

anyagi gondoktól menten tanít vagy él a tudománynak. Páratlan muzeum és könyvtár áll rendelkezésükre. A zsidó és hellén szellem itt találkoznak össze s szülik meg az u. n. neoplatonizmust, a mely a hódító kereszt tanának készíti az utat. Itt lel menhelyet a görög irodalom, s válik alapjává a nyugati műveltségnek s tartja fenn ezáltal a folytonosságot az emberi művelődésben. Nincs a tudománynak s művészetnek ága, a melyet itt nem fejlesztettek volna. Aristarchos, Apollonius Dyszkolosz és nagynevű társai vetik meg alapját a grammatikának és a modern philológiának, Euklides a matematikának, Eraszisztratusz és Heróphilusz, Dioszkoridesz az orvostudománynak, Demetriusz Phalerusz a jogtudománynak, Apelles a festészetnek, Archiphilusz a szobrászatnak, Klaudiusz, Ptolemeusz, Szoszigenesz Julius Caesárnak a u. n. julianuszi naptár megalkotásában leghűbb támogatója, Kteszibiusz és Heron erőművi találmányaikkal, a melyekben a gőznek erejét is felfedezik, a természettudománynak alapvetői. A vallástudománynak is Alexandria lesz gőczpontjává. A keleti vallások a nyugati bölcseséggel itt találkoznak egymással s fogadják be leg-

Csanáloson 3, Mező-Petriben 3, Fernezelyen 50, Nagy-Somkuton 2 és Huszton 4 szavazatot. Kapott még gr. Hadik Barkóczy S. Jánkon 69 szavazatot. Ez I. kerületben tehát a már előbb kimutatott s az inémt felsorolt szavazatokból Br. Vécsey József 4110, Kováts Eduárd 1, Ugron Gábor 155, gr. Hadik-Barkóczy S. 69 szavazatot kaptak.

A II. választó kerületben (Bereg, Ungosa, Ung vármegyék) a községeknek több mint fele leszavazott. A már kimutatott szavazatokon kívül Császlócson 132, Felső-Remetén 136, Tibár 340, Tisza-Újlakon 44, Kis-Kaposon 123, Ubrezsen 149, Nagy-Bereznán 26, Csicserbán 34, Pálócson 235, Nagy-Zalaeskán 103, Tövisfalván 8, Szerednyén 180, Eör-Darmán 311, Kis-Ráthon 114, Vinnán 56, Fancsikán 8, Csapon 73, Sáros-Orosziban 55 választó szavazott. Az összes szavazatokból Kende Péter alispán 2626 szavazatot kapott. Buzáthnak eddig 97, id. br. Perényi Zsigmondnak 24 szavazata van.

Helyi hírek.

Személyi hir. Kiss Gedeon főkapitány Szobránczról, hol a fürdőt használta, a napokban friss egészségben hazaérkezett és átvette hivatalának vezetését.

A zárdai kórház és szegényházban, mely most az új épületbe költözött át, a kápolnában ma egy hete áldotta meg dr. Keszler Ferencz, praelatus-kanonok.

Pacor Vilmos tábornok, dandárparancsnok jul. 26-án szemlét tartott a munkácsi honvédsapatok ezredgyakorlatai felett.

Kinevezés. Dr. Képešy Arpád miniszteri segédtitkárt, Képešy Gyula csengeri földbirtokos fiát a király miniszteri titkárrá nevezte ki. — Péntek Lajos zsbói járásbíró-sági irnokot segédtelekkönyvvezetővé nevezte ki az igazságügyminiszter a halmi járásbíró-sághoz.

Kiküldetés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a földmives-iskola négy heti tanfolyamára Bodnár Alajost, a rk. elemi iskola tanítóját küldte ki Adára (Bács-Bodrog m.), ki oda mult pénteken utazott el.

először a tan befogadására már jól megmunkálva a világot megváltó új tant mindjárt az I. században Márk evangelistától, s az alexandriai első vértanuk emlékének, sz. Katalin vérén, Origenes, sz. Kelemen, Athanasius hitvédő tudományán épül nagygyá a kereszténység úgy, hogy a IV. században már megsemmisül az egyiptomi pogányság végső maradéka is, és az V. sz. elején már az egész Nilus völgye Krisztust imádja. Itt fordítja 70 tudós a sz. irást görögre, az u. n. Septuagintát.

Igaz, hogy ez a régi nagy dicsőség leűnt. A régi márványpaloták darabokra omolva föld alatt, a régi Pharosnak, a világ csodájának ma csak talpa mered ki szomoruan a körötte tajtékzó hullámok között, óriási obeliszkjeit elvitték, kit New-Yorkba, kit a Temze partjára, kit a párizsi Concordiaterre s ma nincs a régi fényből, csak egy 20 méter magas, 3 méter széles gránit-oszlop a romhalmazok felett és alatta mélyen a földben a sirvárosok katakombái, a melyeket most ásnak ki fényes emlékeivel, hogy hirdessék a büszke utókornak a mulandóságot. A fényes Serapeum is eltűnt, s most a helyén arab temető van, ahol a gyászolók pálmaágakkal kezökben siratják kedveseik sirhantjai felett nagy veszteségöket. Lakossága is megcsappant 700,000-ról 200,000-

Kinevezés. Simsa Kornél főgymnasiai tanárt az ungvári ujonnan állított alreáliskolához nevezte ki a vallás és közoktatásügyi miniszter.

Darányi miniszter szombaton az esti gyorsvonattal érkezett városunkba, hogy körutját a Szamos-balparti ármentesítő és belvízszabályzó társaság építkezési vonalán megtegye. Kiséretében voltak Budapestről Rapaics Radó min. tanácsos és Gyóry Lóránt titkár. Vasárnap reggel érkeztek és részt vettek a tanulmányutban gr. Károlyi Tibor és Gyula, Galgóczy Zs., Némethy J., Schik E., Nagy L., Domahidy Sándor., Péchy L., Bodoky Gy., a város részéről Pap Géza és Tankóczy Gyula, továbbá a nkárolyi, szatmári, esengeri, mátészalkai főszolgabírák. Később csatlakoztak a társasághoz br. Uray Kálmán, Képešy Gy., Jékey Zs., Domahidy István és Viktor, Luby L. stb. Kocsikra ülven a társaság, először is az innen Omبودig, majd az innen Sályiig terjedő munkálatokat s a czégény-matolcsi átvágást tekintették meg, honnan Kocsordra jöttek; itt halt meg a társaság, miután a medret vajú és tisztító eszközöket megszemlélte. Másnap, aug. 2-án Kocsordról indult a társaság és Vásáros-Naményig, majd Máté-Szalkán át Ecseddig jött, honnan akkor estére Nagy-Károlyba koczizott. Itt bucsuzott el a miniszter a társaságtól s közvetlen kíséretével visszautazott Budapestre. A látottak fölött a miniszter többször kifejezte örömét és megelégedését.

Hymen. Somogyi Bertalan, zilahi anyakönyvi tisztviselő aug. 2-án jegyezte el özv. Andrássy Gáborné kedves leányát, Rózsikát, a ki állami tanítónő Zilahon.

Loyola sz. Ignácznak, a Jézus-társaság alapítójának ünnepét mult szombaton szokásos fényes ünneppel ülte meg a Jézus-társasági atyák szatmári háza. Reggeli 6 órakor p. Komárik István, Jézus-társasági atya, kalocsai főgymn. tanár, ki e napokban itt időzik, tartott a Kálvárián segédlettel ünnepélyes nagy misét. Déli 1 órakor fényes ebéd volt a társaság házában, melyen Pap Géza főjegyző, Péchy A. és Junk K. kapitányok, Kertészffy G. pénztáros, Ferenczy

re. A régi tudós nép és fürge kereskedő helyét elfoglalta a tunya arab, — a virágzó ker. községet megfosztja zománczától a prózai kor, mert hajh sok vihart látott Alexandria fényes kora óta. Jönnek a byzancezi császárok s porba döntik a pogányság büszke emlékeit. Dioklecián, Caracella napokig gyilkoltatja a polgárokat iszonyu vérfürdőt csinálva. Majd jönnek a byzancezi császárok s kíméletlenül döntenek porba a pogányság büszke emlékeit. A sivatag rabló törzsei törnek be, iszonyu dögvész, éhínség, gyakori lázadások dühe tizedeli meg a város lakosait, úgy hogy midőn a próféta halála után nemsokára egy mozlím sereg tör a Nilus völgyére, a görög hatalom összeomlik, s Alexandria a Deltával hihetetlen gyorsasággal lesz a mozlím arabok zsákmányává, s alakul át keleti várossá, a mely ott terjeszkedik ma is lomha testével, megölve minden tudományt, elpusztitva könyvtárt, művészetet és mindent, a mi nem a Korán.

De Alexandriát az az 50,000 európai, a mely itt a világ minden részéből összevándorított, megtartja világvárosnak. A kereskedelem nagy központja, a gazdagság kiapadhatatlan forrása maradt ma is. Majd jönnek az utóbbi időkben fenkölt szellemű pasák, egy Mehemed Ali, a század egyik leg-

J., Nagy Elek ügyvéd s a kebelbeli papságból néhányan vettek részt.

A második rendkívüli közgyűlés volt megtartva mult csütörtökön d. u. 3 órakor a faállományában eladott és letarolandó erdő sorsának tárgyában. Eredmény persze megint nem volt. A mult közgyűlésre 33, a mostanira már csak 30 városatya jelent meg. A többieknek hogy mire való a mándátum, nem tudjuk, de annak az ellenzéki csoportnak, mely hónapokkal ezelőtt erősen kezdette a városi ügyeket szellőztetni, meglehetősen érdekében állana számon tartani azokat a város képviselőket, kiket a közgyűlésekre csak a magánérdekek viznek el, a közérdeket pedig ütheti a kő miattuk. Az elnöklő főjegyző a harmadik közgyűlést e tárgyban aug. 9-ére d. u. 3 órára tűzte ki.

Áthelyezés. Zechmeister Jenő az osztrák-magyar bank helybeli fiókjától a budapesti főintézethez helyeztetett át.

A kath. legényegyesület vasárnap este fényes nyári mulatságot rendezett a Lövelde helyiségeiben. A mulatság Kisfaludy K. „A pártütők“ cz. vigjátékának előadásával kezdődött. Nagyon meg voltunk elégedve az előadással. Jól betanulták szerepeiket a szereplők mindannyian, csak a jövőre kevesebb sietést kérünk tőlük. Öregbíró uram (Varga Gy.) nagyszerű alak volt. Ruházata, jóságos mosolygása, természetessége hanghordozásában és gesztusaiban a vasárnapi estnek ünnepelt alakjává tették őt. Szerettük látni Eleket (Horn P.), ki bizonyos előkelőséggel játszott. A helység kovácsa (Gábel M.) semmivel sem maradt utánnuk. A nótárius igazi nótárius volt (Miklovits K.), a kántor nagyon tetszett, a kisbíró és törvénybíró mulatságos, jó alakok voltak, nem különben Jakab, inas ő ekcellenciájja. A nőalakokon látszott az erős törekvés jól játszani s tetszett a mód és erő, melylyel szerepüknek megfeleleltek. A szindarab előadása után tánczra perdült az ifjúság, a négyest vagy 70 pár tánczolta. Tiszta jövedelem közel 100 forint. Az est sikeréért különben első sorban *Ekkel Lajos* segédlelkészletti a dicséret, ki dicséretes buzgósággal vállalkozott arra a nagy munkára: egy 3 felvo-

nevezetesebb férfja, a ki egy tanító fiából lángelméje, ügyessége, rettentetlen bátorsága által előbb hadvezérré küzdi fel magát, aztán legyilkolva a mamelukokat, a kiket palotájába vendégségre hív, alkirálylyá és a jelen század egyik legnevesebb férfivá lesz s mindenütt ott hagyja alkotó kezének nyomait. Alexandriát francia mérnök tervével 250,000 ember munkájával sok millió forinton egy óriási nagy esatornával, az u. n. Mahumdiye-esatornával veszi körül, mely megtermékenyíti mezőit, vízzel látja el a várost s hajóutat nyit számára belső Egyiptomba. Pompás kikötöket épít, melyekben évenként 3000 hajó fordul meg a világ minden részéből, meghonosítja a gyapottermeletet, a mely ma legfőbb kiviteli értéke s kincsek forrása Alexandriának, vasutat épít Káiróig, bankjai nagyobb számuak és gazdagabbak a fővárosénál s bürzéje világhonosságu. Művét folytatja Lesseps tervének felkarolója, Szaid és a pazar, de európai izlésű Izmail, a ki 3 kilométer hosszú hullámtöröket, pompás rakpartokat, vízvezeteket, gőzesőrendszert s palotákat emel.

Alexandria azonban még csak egy szép kapuja Egyiptomnak. Bármit szeretnénk itt még tovább időzni, haladjunk tovább, hogy Afrika belsejébe hatoljunk.

násos darab előadására. És amit produkált, az érdemszámba megy, a mint a közönség tényleg általános lelkesedéssel és elismeréssel adózott neki az ünnepély fényes sikeréért. Mi is gratulálunk és csak sajnálni tudjuk azt a közönyt, melyet a kath. intelligencia a legényegyesület iránt tanusít. Pedig higyjék meg a katolikus intelligens urak, hogy uraságukból semmit le nem von, ha megjelenésükkel, szellemi és anyagi támogatásukkal segítségére vannak a legényegyesületnek, mely hogy minő művelő hatással van az egyesület tagjaira, a vasárnapi est is megmutatta.

Magyar állampolgári eskü. Sándor (Patrech) Lipót, cs. és kir. számvevő őrmester galicziai, stry-i illetőségű f. hó 15-én tette le a polgármester kezébe a magyar állampolgári esküt s — ausztriai illetőségének elvesztésével magyar állampolgárrá lett.

Munkáskérdés nálunk. Megtörtént, hogy Keresztszeghy Lajos, helybeli ügyvéd és vidéki földbirtokos munkásokat akart felfogadni a szatmári piacon, miben azonban a rendőrség megakadályozta. Ezt Keresztszeghy megappellálta a földmívelési miniszterhez, aki vizsgálatot rendelt el ez ügyben. A vizsgálat megtartása után a polgármester helyesnek mondotta ki a rendőrség eljárását, mely határozatot Keresztszeghy ujonnan megappellálta s az ügy most döntés alatt van a minisztériumban. Bármit határozzon is a miniszter, egy bizonyos marad, az t. i. hogy a munkás helyhez kötve nincs s ha valaki a szatmári birtokosok közül mondjuk Petyénből hozott volna munkásokat, szót ez ellen emelni nem lehet. Jól meg kell gondolni, hogy a magyarországi munkások helyzete annyira silány (hiszen törvénynek otalma nélkül állanak), hogy egyáltalában nem kényszeríthetők az itt vagy amott való dolgozásra. Nekik azt, hogy hol keresék keressék kenyerüket, egyesegyedül az elfogadhatóbb igérvény s megajánlott bér adja meg, semmi más. A tanulság pedig a jelen esetből, melyben a város határozatát csak az az alapos aggódás igazolja, hogy munkások nélkül is maradhattunk volna az ideai alföldi események után, az, hogy sürgössé válik már a törvényhozás munkája a munkások helyzetét illetőleg s az olyan városok, minő Szatmár is, jól tennék, ha munkástörvények hozatalát, munkáskamarák felállítását kérnék a törvényhozástól, amint azok külföldön mindenfelé léteznek. Ez míg emelné a munkás öntudatát, a mire szintén szükség van, másrészt nagy gondoktól mentené meg gazdáinkat.

Löderer Béla, honvéd-főhadnagy már mikor Szatmáron szolgált, emlegette azt az általa feltalált cipősarkot, melyet azóta tökéletesített s melyet szabadalom adás céljából most tesznek tanulmány tárgyává a műértők. — A cipősarok, melynek rendes sarok alakja van, aczéllal van pántolva; közepében kis üregben rugó van elhelyezve, mely kellemes himbálózást ad a lábnak járásközben. Ilyen módon könnyebbé teszi a járást és kisebbé a vele járó fáradtságot. Katonai körökben nagy érdeklődéssel várják e büvös sarokról szóló szakértői ítéletet.

A rendőrorvosi vizsgálat, melyet dr. Vajay Imre az eesedi lap lecsapoló társaság munkásai között tartott, megállapítá, hogy a munkások rossz vizet isznak, miért is a vizsgáló orvos intézkedett, hogy a társaság munkásainak jó ivóvizről gondoskodják.

Nagygyakorlat. A cs. és kir. 5. gyalogezred helyben állomásozó zászlóalja szom-

baton, déli $\frac{3}{4}$ 1 órakor utazott el külön katonai vonattal Miskolcra a hadgyakorlatokra. Kevesen jelentettek maródit, alig néhányan azokon kívül, kik az irodai munkák végzésére maradtak itthon. A tulajdonképeni nagygyakorlatok, melyek Miskolcz, Kassa, majd Eperjes környékén fognak lefolyni, e hó 22-én kezdődnek és szept. 15-ig tartanak. Akkor katonáink újra vissztérnek közénk.

Sertésvész miatt a kapitányi hivatal nemcsak Szatmár városára, hanem még a Hegyre is elrendelte a zárlatot. A vész ugyanis nemcsak a Keresztes A.-féle majorban, de a városban is több helyen fellépett és teljes erővel dühöng. Miért is csak dicserni tudjuk intézkedéseért a kapitányi hivatalt s a zárlat megszüntetésére vonatkozó óhajtásnál nagy óvatosságra intünk mindenkit, mert semmi szín alatt sem szabad a vidéket is, hova a zárlat megszüntével a vész könnyen átszármaszik, hasonló veszélynek kitenni.

A népkerti kutfurás jó vizet adott. Ez a döntése az országos vegyi intézetnek, melyhez vegybontás végett 12 litert küldöttek fel a vízből. Nincs benne szerves anyag s így vízvezeteki czélokra vegyi szempontból teljesen alkalmas az új víz.

Miniszeri döntés. Az ovodai szünidők terjedelme régóta vitás kérdés, melyet legutóbb a vallás- és közoktatásügyi miniszter elé terjesztettek. A miniszter most úgy döntött, hogy az ovodák szünideje a helyi viszonyoknak megfelelőleg alkalmas időben kiadva csak egy hónapra terjedhet ki.

Körjegyzők gyűlése. A szatmárvármegyei körjegyzők f. hó 22-én Nagy-Károlyban tartott gyűlésén a nagykarolyi jegyzők felvették a nyugdíjintézet kötelékébe. A nyugdíjat illető szabályrendeleteknek, különösen a hozzájárulás és befizetendő díjak tekintetéből való módosítását kérte a gyűlés a vármegyétől. Végül a hátralékos tagsági díjak törvényszerű behajtását határozták el s a régi tisztikart újból megválasztották.

Rablógyilkosság. Ökörítő és Győrtelek között Boros János sonkolyost, kit Szatmár megyének és a messze vidéknek méhészei igen jól ismertek gyakorlati tudományáról a méhészetben, a napokban valami üstfoltzó czigányok meggyilkolták. A gyilkosokat elfogták.

Zarándoklat Nagy-Mária-Czellebe. F. é. szept. 9-én országos búcsumenet indul a budapesti sz. Ferenczrendiek belvárosi templomából (IV. ker.) Nagy-Mária-Cellbe, hogy a bold. Szűz Nevének ünnepét ama kegyhelyen töltsse el és szentelje meg. Ez idén, hogy még a szegényeknek is módjuk legyen e búcsujárásban részt venni, a zarándoklat fővezetője: Mészáros Kálmán, áldozópap a sz. Ferencz rendjéből, úgy gondoskodott, hogy az utat nem vasuton, hanem olcsóbbért hajón teszik meg Budapesttől Bécsig, onnan vasuton St. Aegidiig és vissza Lilienfeldtől Budapestig. Az árak I. osztályon 10 frt. 40 kr., II. osztályon 8 frt. 40 kr., III. osztályon 6 frt. 70 kr. Az ut St. Aegiditől M.-Czellig gyalog vagy kocsin teendő meg, mely utóbbit bejelenteni és külön megfizetni kell. A részletes programot mindenki megkapja ki ezért *Mészáros Kálmánhoz* fordul — Budapest, IV. Sz. Ferencz-rendiek zárdája.

Hirdetmény. Miután a folyó 1897. év harmadik negyedének második havába lépünk, mindenki az 1883. évi 44. t. cz. 55. §-a értelmében felhivatik, miszerint úgy az állami, mint a községi adó- és utadójának harmadik negyedrészt a múlt évi adókiivetéshez ará-

nyitva f. évi augusztus 15-ig a városi pénztárba annál is inkább fizesse be, mivel ez időn túl a f. évi adók után késedelmi kamat fog számíttatni és szeptember 1-5 napjától a hivatolt törvény 56. §-a szerint a végrehajtási eljárás fog alkalmaztatni. Együttal értesítettik a t. közönség, hogy úgy az állami, mint a községi adóhátralékokat, hegyiut, laktanya-építési költségeket, valamint az utadó, iparkamarai illeték, hadmentességi díj, jog- és bélyegilleték, ipartanodai tandíj, illeték-egyenérték, műgyalogjárda, kereskedelmi iskolai tandíj vagy bármi néven nevezendő hátralékot 8 nap alatt annál inkább fizesse be, mivel ez idő eltelte után a városi pénztár ezen követeléseit végrehajtás útján fogja behajtani. Szatmárnémeti, 1897. augusztus 1. Hérmán Mihály, polgármeste.

Az altisztek mulatsága jul. 31-én egy látogatottság, mint jó kedv s kitarás tekintetében kitűnően sikerült. A figyelmes és udvarias altiszti karnak volt is gondja rá, hogy aki ott van, ne unja magát. Azt hisszük, hogy a hölgyek nem is panaszkodtak s már is óhajtják, bár ezt a mulatságot is mielőbb megújrazzák.

Reform a levélírás terén. A magyar kir. szabadalmi hivatal szabadalmat adott most egy valóban amerikai találmányságra valló találmányra, mely ha életbe lép, bizonyára általános feltűnést fog kelteni mindenütt. A találmány lényege röviden kifejezve a következő: egy levélborítékul is szolgáló finom levélpapír, egy öt karjczáros levélbélyeggel együtt *egy karjczárért* szerezhető meg. A titka ennek az olcsóságnak a következő: a levélpapíros szélein hirdetések lesznek, a melyeknek jövedelme lehetővé teszi azt, hogy a hét karjczár értékű bélyeges levél egy karjczárért szerezhető meg. Az olcsóság miatt e levelek forgalma előreláthatólag óriási lesz, tehát a hirdetések, a melyek különben olcsók lesznek, a legszélesebb körben fognak terjedni. A találmány kitűnőségét legjobban jellemzi az, hogy mindenki nyer rajta; nyer a közönség, mely hallatlan olcsó áron juthat bélyeges levélpapírhoz, nyer a hirdető, ki szintén olcsó áron széleskörben terjesztheti hirdetését, nyer továbbá az állam, mely minden levél után megkapja a feltalálótól az öt karjczáros bélyeg árát. A bélyeg rá lesz nyomtatva a levél borítékra. A kereskedelmi miniszter igen érdeklődik a praktikus találmány iránt, mely eddig csak abból az okból nem léphetett még életbe, mert az államnyomda mostanában nem ér rá a bélyegeket nyomtatására. Az ügyes feltaláló Kulin Vilmos, a Magyarország kiadóhivatalának tisztviselője.

Mennyi szivart füstölünk el? Ez év három hónapja alatt: január, február és márcziusban a regalitásból elfogyott 1,244.300, trabukko 3,869.000, brittanika 6,511.000, új kiállítás operász 1,102.000, kubaportoriko (5 karjczáros) 21,342.000, portoriko 16,833.900, virginia 5,667.450, a régi, a forgalomból már kivont vevey összesen csak 100 darab fogyott el. Elfogyott összesen 120,454.150 darab. A cigaretták közül a „hölgy“ cigarettaból fogyott el legtöbb: 43.727.200 db. Utána a magyar cigaretta következik 41,488.500 darabban, virginia cigaretta 27,574.200, hercegovina 16,801.600, dráma 16,758.600 szultán 9,862.150, jenidg 8,146.500, sport 7,181.550 darab. Elfogyott összesen 175,269.600 darab. A különleges szivar és cigarettából elfogyott 11,283.414 darab.

— **Szórakozott anyakönyvvezető.** Egy francia városka polgármesteréhez egy há-

rom éves kis fiut hoztak, a kit annak idején nem jegyeztettek be az anyakönyvbe. A polgármester ur felnyitja a nagy könyvet s beírja megszokott formában, hogy: Az alulirt napon stb. Maillott Péternek és Angot Jozefinnak törvényes házasságból három éves fiugyermeük született.

„Árva-ügyi kézikönyv” jelent meg Szathmáry Sándor szerzőtől. Bővebb leírás lapunk „irodalmi” rovatában foglaltatik.

Vidék.

Nagy-Károly, aug. 2.

Áthelyezések. A róm. kath. főgymnasium tanári karában következő változás történt: Mondik Pált Kolozsvárra, Boross Antalt Nagy-Kanizsára helyezték át. Helyükre jönnek Zimmermann János Bpestről, Schüsler Albert Nagy-Kanizsáról. A távozó tanároknak különösen a dalkör fogja hiányát érezni, mert kellemes hangjukkal és vidám társas természetükkel sok kellemes órát szereztek úgy a dalkörnek, mint jó barátaiknak.

Felsőbb leányiskolát akarnak nyitni nálunk, még pedig bennlakással oly növendékek számára, kik a polgári iskolánál magasabb képzettséget óhajtanak nyerni. Különösen a vidék van itt szóban, mely szívesen adna leánygyermekének magasabb képzést, ha volna hol. A polgári iskola és a gymnasium elég okl. tanárt tudnának adni ily felsőbb magánintézet számára.

Gyepmestert keresnek! Ez a díszes állás 300 frt évi fixummal és vagy 200 frt mellékkeresettel jár. A pályázat aug. 15-én jár le és a mi fő, nem kell iskolaszéki tagoknál vagy városatyáknál az állás elnyerése végett házalni.

Mező-Teremen „Gazdasági egyesület” alakult, mely mint részvénytársaság fog működni arra a célra, hogy a nép érdekei, vagyona a spekulánsok ellen megvédesse. Az egyesület megalkotására 110 részvényt jegyeztek eddig 15 frtjával. Az egyesület élén *Czirizer Alajos*, mezőteremi plebános áll. Így kellene tenni minden községben!

Színér-Váralja. A róm. kath. iskolánál Tóth Julia kisasszony távoztával megüresedett tanítónői állásra az egyháztanács 16 pályázó közül *Krigler Jolán* kisasszonyt választotta meg Budapestről.

Szakasz. Egner István, Lujza, Ilona és Béla szomorodott szívvel tudatják szeretett édes atyjuknak, Egner Károly róm. kath. kántor-tanítónak élete 61-ik évében, hosszas szenvedés és a szentségek felvétele után folyó hó 2-án történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei folyó hó 4-én délelőtt 10 órakor fognak a szakasi róm. kath. temetőben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise áldozat ugyanaz nap reggel 8 órakor lesz az Egek Urának bemutatva. Az örök világosság fényeskedjék neki!

Az ungvári kir. bábaképző-intézetben az ez évi őszi tanfolyam kezdődik: szeptember 1-én, végződik január végén; a jövő évi téli tanfolyam kezdődik: február 1-én, végződik június végén. Tudnivalók: Az előadási nyelv magyar; (felvétetnek azonban ruthén nyelvű tanítványok is.) 2. Egy tanfolyamra 30 tanítványnál több nem vétetik fel. 3. A felvétel a jelentkezés sorrendje szerint eszközöltetik. Jelentkezni lehet egy hónappal a tanfolyamok megkezdése előtt

— Több jelentkezőnél feltétlen előny nyújtatik azon nőknek, kik eddig is mint falusi bábák működtek, s a jövőben is ott szándékoznak maradni s a kik e célból az illető község előjárósága által hivatalosan lesznek kijelölve. 4. A felvételhez szükséges okmányok: a) keresztlevél, b) erkölcsi bizonylat. Általában középkorú egészséges, városok s nagyobb községek részére pedig csak írni, olvasni tudó egyének vétetnek fel. 5. Kisebbségi községekbe törekvő s azok által anyagilag is támogatott növendékek általában tandíjmentesek. Ezenkívül az illetékes közigazgatási hatóság előterjesztésére az intézet a községek tulajdonánál egy felszerelt bábátáskát (cca 20 frt értékű) nyújt. A bábánövendék tápdíjához azonkívül fejénként 20—30 frttal is járul. 6. Városok és nagyobb községekre törekvő növendékek az intézet részéről anyagi segélyben nem részesülnek. Ezek szükségletei egy tanfolyam alatt a következők: a) beiratási tan- és vizsgadíj 20 frt, b) elemezési költség 5 óra cca 50 frt, c) 1 felszerelt bába-táska 20 frt, d) oklevélre bélyeg 1 frt, összesen 91 frt. 7. Előleges beiratkozáshoz az 5-ik pont alatt jelöltek okmányait, a 6-ik pontban jelöltek e mellett ellenben 5 frt beiratkozási díjat is tartoznak beküldeni. 8. Levelezések az alábbi ezimen végzendők. Ungvár, 1897. július hó 28. *Az ungvári bába-képző intézet igazgatósága.*

Hazánk.

A parlamenti béke. Feszült figyelemmel kísérte az egész ország azt a mozgalmat, mely a parlamenti béke helyreállítására a képviselőház pártjait oly lázasan foglalkoztatta. Július 30-án végre is dűlőre vitte az ügyet, a menyiben az ellenzéki pártok mindannyia hozzájárult a Szilágyi elnök által röviden körvonalozott feltételekhez. E szerint az ellenzék a parlamenti tárgyalás rendkívüli módjától eláll, a kormánypárt módosítja a 16-ik szakaszt. Ez egy közös értekezleten kimondatván, a függőben lévő törvények megszavazásának mi sem áll útjában, habár azokat az ellenzék elveti, meg nem szavazza. E béke Bánffyra reáerősztalkoltatván, őt megbukottnak tekintik, s a kormánypárt mai békebarátainak egyesülése Apponyi pártjával a közeli jövő feladata. Nem lesz ebből semmi! Kár volt kiereszteni a rókát a lyukból. A béke megkötése a Bánffy győzelmes az ellenzékre a kormánybuktatás be nem töltött kötelességének súlyos büne nehezedik ezentúl az egész magyar közvélemény tudatában.

A Petőfi szobrát Segesváron jul. 31-én, a segesvári csata évfordulóján nagy ünnepélyek között leplezték le. Jelen volt azon egész Erdély, mi több Magyarország városai és megyéi majdnem valamennyien részt vettek e nemzeti ünnepen, melyen a segesvári csata névtelen hőseinek és áldozatainak emlékezetét vették kőbe az utókor számára. Az ünnep rendezésének élén *Ugron Gábor* állott, a Petőfi-szobor leplezésénél az ünnepi beszédet *Bartók Lajos* mondta. Nagyszerű beszéd az; olvassa el mindenki, aki hozzá juthat!

Schusztér Konstantin, váci püspök jul. 31-én töltötte be 80. életévét. Az agg püspök ez alkalomból is mindennemű ünnepeltetést elkerült, de 80.000 forintos alapítványt tett jótékony célra. Jótékony alapítványainak összege a mostani alapítvánnyal együtt a félmilliót már meghaladja.

Keresztény szociálisták. Új irány a nemzetgazdaság, a józan és jótékony egyesülés, a keresztény szeretet gyakorlásának terén, de hogy mennyi áldás kél nyomában, Ausztria példája mutatja azon eredmények által, melyeket a keresztények ott a legutóbbi választások alkalmával kivittek. Magyarországon is lelkesen indult meg e téren a mozgalom. A budapesti kereskedősegédek már sokan egyesültek e tanok alapján s legközelebb gyűlést hívnak egybe, melyre Bécsből is érkeznek ker. szociálistá vezérek. E gyűlésen el fogják határozni a szervezkedés országossá tételét és kongresszus egybehívását.

Irodalom.

Szemecz Emil: Katholikus autonómia. A katolikus autonómia multja, jelene s jövődjöje és a felekezetek autonóm szabályai, két rész egy kötetben. Budapest. A „Hunyadi Mátyás”-intézet nyomása. 219. 176. Ára igen díszes kötésben 4 frt. Kapható a szerzőnél Bpest, IV. Zöldfa-utca 43.

Szemecz Emil mindenki ismeri, aki csak némi figyelemre is méltatja a kath. hírlapirodalmat Magyarországon. Az utóbbi évek története, a mindent domináló egyházpolitikai harcok szinte óriásalakká tették őt, ki a legnehezebb tusák alatt is mindig őrt állott, minden kérdéshez hozzá szólott, megvilágosított, lelkesített s akit az utóbbi idők bonyodalmai sem tudtak leszállítani arról a magaslatról, melyre őt mint Lonkay Antal örökösét tiszta kath. érzése, ragyogó tolla emelték. Ezért várta mindenki a fent jelzett műnek megjelenését. Hadd lássuk, mint érez és ír Szemecz önálló műben a kath. autonómiáról! Akik átolvasták a munkát, bizonyosan nem csalódtak. Először is igen gazdag tartalma van a műnek, mely két részre oszlik s a következő fejezeteket foglalja magában: *Első rész:* I. A kath. autonómia lényege. II. A kath. autonómia ügye 1848-ban. III. A kath. aut. kongresszus előzményei. IV. A kath. aut. kongresszus összehívása. V. Az aut. kongresszus megalakulása. VI. A kongresszusi munkálat. VII. A kongresszusi szervezet tárgyalása. VIII. A kongresszusi szervezet sorsa. IX. A kath. autonómia, a pápa és az egyház. X. A kath. autonómia és a királyi patronátus. XI. A kath. autonómia és az állam. XII. A kath. autonómia alapelvei. XIII. A kongresszusi kisebbség viszonya a kath. autonómia alapelveihez. XIV. Az orsz. kath. autonómia és az erdélyi kath. Státus. XV. A görög kath. románok autonómiája. XVI. A rutén gör. katolikusok és az autonómia. XVII. Az autonómia joga a kandidációra. XVIII. Az egyházi javak. XIX. Az iskolai autonómia. XX. A függő kérdések. XXI. Kongresszustól kongresszusig. *Második rész:* A felekezetek autonómiája. I. A gör. keleti román egyház szervezeti szabályai. II. A gör. keleti szerb egyházi kongresszus szervezete. III. A magyarországi ágostai hitv. ev. keresztény egyház alkotmánya. IV. A magyarországi ev. ref. egyház alkotmányos szervezete. A mint e tartalomjegyzékből is látszik, fel van véve a műben mindaz, a mi az októberben megnyitandó kongresszus világi- és paptagjainak, valamint minden katolikusnak tájékoztatására az autonómia kérdésében alkalmas. Már maga az első pont: a kath. önkormányzat meghatározása igen sikerült alkotás; nem elvont formákkal kell dolgoz-

nunk, ha katolikusainkat e részben felvilágosítani akarjuk, hanem a történelmi tényeken kell alapulnia az ismertetésnek különösen arra nézve, miért égető kérdés ma, miért nem volt az régen az önkormányzat kérdése, hol gyökerezik annak jogossága s az erre való törekvés minő fázisokon ment keresztül. Ezt az alapot választotta Semmecz is és sikerültebb módon építte fel arra munkáját, mint bárki más előtte, bár a művön meglát-szik, hogy megbecsülésre méltó forrásokat gondosan használt. Igen becses része a mű-nek az a fejezet, melyben az 1870-i kongresszus történetét leírja a szerző. Ülésről ülésre halad Szemecz, a főbb mozzanatok mindenütt feljegyzi, a nagyobb beszédeket — a többségtől jöttéket épen úgy, mint a kisebbségtől származottakat — kivonatolja. Megnevezi a kisebbség és többség tagjait s egyetlen jelentős mozzanatot sem kerüli el figyelmen. — A IX. fejezetről kezdve azon józan és praktikus elveket közli a szerző, melyeket ő a magyar kath. egyház ügyeinek alapos ismeretéből s az autonómikus mozgalmaknak tanulmányozásából szerzett. Ez Szemecz hitvallása s a mint mond (csak a IX. fejezetre utalunk), az előtt minden gyanunak, mely a Szemecz munkálkodását eddig sok oldalról érte, el kell némulnia. Dicsérjük a szerző őszinteségét, melylyel — ha nem mindig nyíltan — a sorok közt annyi sebünkre utal és figyelmeztet. Örvendünk azon, hogy a felekezetek önkormányzati szabályait is felvette művébe. Fontos ügyről van szó s a jó, bárholnan jöjjön, a jó ügy számára felhasználható. Szóval teljes elismeréssel vagyunk a mű iránt. Lássá annak sok hasznát az ügy, melynek harcosai között Szemecz az első sorokban áll!

„*Árvaügyi kézikönyv* az 1877. év óta fennálló gyakorlatok és az ezek eredményének terjedelmes ismertetésével és különös tekintettel a nyilvántartásokra” czim alatt Szathmáry Sándor Békésvármegyei központi árvaszéki nyilvántartója könyvet adott ki 360 oldallal, ebben 39 mintázattal. Alkalmas kézikönyvül szolgál ez mindazon közegeknek, akik általában véve árvaügyekkel vagy ezek vizsgálatával foglalkoznak, mert mindenki megtalálja benne teendőjének részletes leírását. Ára füzve 3 frt, kötve 3 frt 50 kr., beszerezhető szerzőnél Gyulán.

TERMÉNYÁRAK.

Termény métermázsánként	Szatmáron			
	frt	kr	frt	kr
Tiszta buza	11	50	12	—
Kétszeres	9	—	—	—
Rozs	7	80	—	—
Árpa	5	—	—	—
Zab	6	20	—	—
Tengeri	5	80	6	—
Kása uj	8	—	—	—
Fehér paszuly	6	—	—	—
Tarka	4	80	—	—
Szilva	—	—	—	—
„ füstölt	—	—	—	—
Repeze	—	—	—	—
Krumpli zsákja	1	80	uj	2
Szalonna	—	—	—	—

Vasuti menetrend.

Érvényes 1897. évi május hó 1-től.

Budapest-M.-Sziget:

Budapest ind.	940	215	705	—	—
Debreczen	407	659	305	530	758
Nagy-Károly	619	823	519	757	1105
Szatmár érk.	715	907	618	903	1227
„ ind.	725	908	631	1150	tovább nem megy.
M.-Sziget	1100	1140	950	700	—

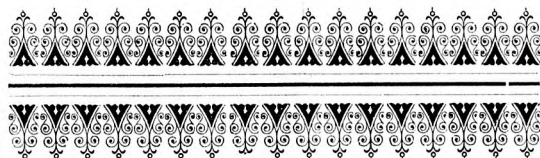
M.-Sziget-Budapest.

M.-Sziget ind.	356	400	600	1030	—
Szatmár érk.	709	630	906	241	—
„ ind.	716	631	914	247	400
Nagy-Károly érk.	815	717	1013	402	518
Debreczen	1022	843	1216	658	750
Budapest	545	150	810	innen csak P.-Ladányig megy.	—

Szatmár-Nagybánya és viszont.

Szatmár ind.	643	730
Szinér-Váralja érk.	841	919
Nagy-Bánya	1003	1041
Nagy-Bánya ind.	545	325
Szinér-Váralja érk.	708	450
Szatmár	856	638

A vastag betűkkel jelzett idők a gyorsvonatok közlekedési idejét, az aláhuzott idők az éjjeli időt jelzik.

BEER SÁMUEL
ELSŐ SZATMÁRI ASZFALT ÉS MŰ-CZEMENTLAP-IPAR VÁLLALATA
SZATMÁR,
GYÁR és IRODAHELYISÉG: RÁKÓCZY-U. 2.

Elvállal mindennemű **aszfalt, betton, gramsteroszó és czeментlap-burkolatokat** jótállás mellett a legjutányosabb árban. Ez általam készített jó munkákról elismerő leveleket a T. közönségnek rendelkezésére bocsájthatok. Fenti vállalatok kivételére magamat ajánlva maradtam kiváló tisztelettel.

Beer Sámuel vállalkozó urat, ki nálam az aszfalt és betton munkálatokat készítette, mint szolid és jellemes egyént bárkinék a legjobb meggyőződéssel ajánlhatom. Domahidy Ferencz, ny. főispán.

T. Beer Sámuel ur! A kápolnában készített czeмент-lap és betton burkolások igen jól sikerültek, fogadja ezért elismerésem.

Szakasz, 1895. Müller Jakab, plebános.

A szatmárhegyi gör. kath. templom czeмент-lappal fenti vállalkozó által lett készítve, kötelességünknek tartjuk szolid és sikeres munkájáért elismerésünket nyilvánítani az egyház nevében. Papp György. főgondnok.

Fogadja elismerésünket templomunkban végzett szép, szolid terrasso, mozaik munkájáért, mely valóban becsületére válik Beer ur derék vállalatának; biztosítom, hogy vállalatát mindenütt ajánlani fogom. Krasznabélték, 1896. október 26. Dr. Bohus János, r. k. lelkész.

Orgona-építési műintézet.

Rieger testvérek

Budapest, Garay-utca 48.

Rieger testvérek Jägerndorfi (Osztr. Szil.) cs. és kir. udvari orgona-gyárának fiókja. Legolcsóbb árakon kiváló orgonákat szállítanak.

A czég 23 évi fennállása óta

540 uj orgonát

épített, melyek közül **186** esik Magyarországra, a többi Norvégiába, Németországba, Romániába, Orosz, Olasz- és Törökországba szállították.

Orgona-árjegyzékek ingyen és bérmentve.

ÁRJEGYZÉK.

BÖLÖNYI LÁSZLÓ

MÉSZÁROS és HENTES, FRISS és FÜSTÖLT HUSNEMŰEK ÜZLETÉBŐL.

Szatmár, Széchenyi-utca sarkán.

kilo I. rendü marha hus	—	—	48	kr.
„ Sertés hus	—	—	56	„
„ Borju hus	—	—	52	„
„ Bányus hus	—	—	—	„
„ Fris disznó zsir	—	—	76	„
„ Vastag szalona	—	—	64	„
„ Háj zsirnak	—	—	68	„
„ Paprikás szalona vékony stráf	—	—	76	„
„ Fehér sós szalona táblákba	—	—	68	„
„ Kolozsvári pácizt szalona	—	—	76	„
„ Füstölt szalona táblákba	—	—	72	„
„ Pácizt sonka csontal	1	frt.	—	„
„ „ esont nélkül	1	frt.	10	„
„ „ kifőve	2	frt.	—	„
kilo Fris kolbász bors. ezitr. fokh.	—	—	68	kr.
„ Füstös kolbász fokh. bors.	—	—	80	„
„ Lengyel kolbász	—	—	80	„
100 pár finom virsli	—	—	4	frt
100 drb szalvalád	—	—	4	„
100 pár frankfurti tormás	—	—	6	„
1 kilo Máj sajt	—	—	80	„
„ Párizsi sajt	—	—	80	„
„ Czitromos sajt sült	—	—	80	„
„ Disznó fej sajt	—	—	64	„
1 db. Pácizt marha nyelv	—	—	80	„
1 kilo Tepertő	—	—	64	„
„ Vegyes hideg felvágott	—	—	80	„

5 kilós postarendemény pontosan eszközöltetik.

Tisztelettel

Bölönyi László.

ROYAL NAGY SZÁLLODA.

Budapest, Erzsébet-körut.

A fő- és székváros legszebb s legnagyobb szállodája. Szobák 2 frttól feljebb villamvilágítással és szolgálattal.

A „REFORM-TANMÓD VEZETŐSÉGE,” hogy a maga nemében páratlan a pedagógiailag szaktekintélyek által elismert psych- és physiológiai következtetésen alapuló tanfolyamain (levél szerint is) résztvevők között (nő vagy férfi) több mint

15000 korona

dijakat oszt ki oly czélből, hogy ezen tanmódot — a mely mindennek előtt a tanulni óhajtot megtanítja tanulni s egyben ennek emlékezőtehetségét a tökély legmagasabb fokára emelni törekszik s csakis akkor kezd a tulajdonképeni tantárgy tanításához, ha a tanuló emlékezőtehetsége az illető tantárgy felfoghatására kellően előkészített, — mindenütt ismeretessé tegye, adja a következő díjtáblányt:

**A g Yakor lat itt Ud Á s
N. n. N. n. N. n. N. n. N. n. k ire
h Asz nos**

A ki ezen talányt helyesen meg tudja fejteni, küldje azt és 45 kr. postabélyeget a pontos címével a „Reform-Tanmód” 57. vezetőséghez, Budapest, Váci-körút 74.
Minden egyes beküldőnek egy rendkívül érdekes, diszes kötésű könyv lesz bérmentve megküldve. Azonkívül

**8 osztályban 15000 főjutalom
több mint 1500 korona**

összértékben köztük 1000, 800, 750, 500, 300, 250, 200, 150, 100 korona s. i. t. értékben lesz kiosztva olyképp, hogy bárki is mind a 8 osztályon vehet részt s így 8 legelső főjutalomra is tehet szert. Közlebbi felvilágosítások, valamint a jutalmazottak névsora és czime más helyen lesz közölve.

Magyarország legrégebb
egyházi szerek és zászlók
gyára.

**Oberbauer Alajos
utóda**

József főherceg cs. és kir. fensége
és Klotild főhercegnéasszony ő cs.
és kir. fensége udvari szállítója.

Gyár és raktár:

BUDAPEST,

Váci-utca 14. szám.

Alapított 1863-ban. Ötször kitüntetve,

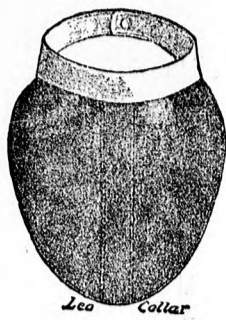
Ajánlja:

miseruha és egyházi szerelvényekből dusan felszerelt nagy raktárát, mely bővelkedik goth-, román és renaissance-stylü ruhákban, valamint pontifikáló szerekben,

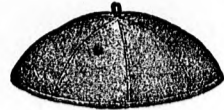
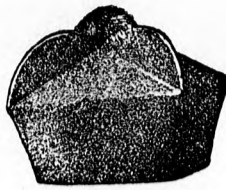
**Egyházi és egyleti zászlókban,
ércz- és faárukban stb**

Árjegyzékek és költségtervezetek díj- és bérmentesen küldetnek.

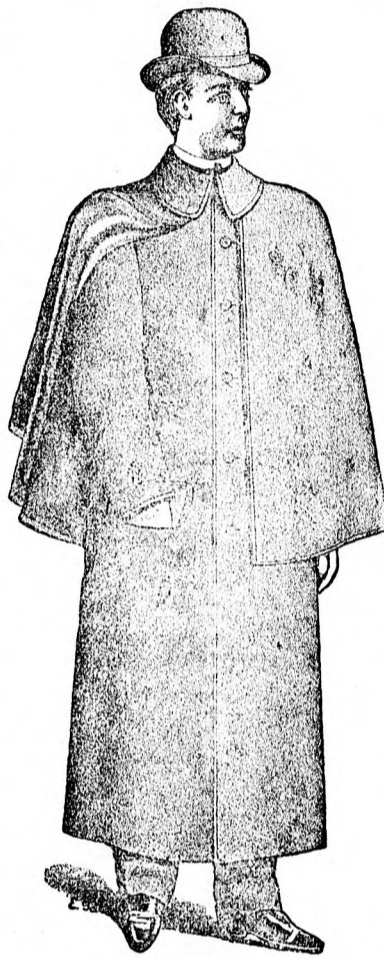
Oltáregyleti szállító

Lea Collar

Ruházati műterem a ft. papságészere a „vörös kereszt”-hez.
Kitüntetve: Bécs, Páris, London, Madrid, Brüssel, Boulogne,
Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

V., Waltergasse 1. BECS. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl az 1897-ik

tavaszi és nyári idényre

papi-, rend- és világi ruhákat;

ugymint: havelokok, felöltők, papi kabátok,
egész öltözetek stb.

Szertartási ruhák,

santonok, címádák, reverendák, talárok stb.

szigoruan egyházi előírás szerint.

Biretumok, kollárék,

chemisettek, házi és utisapkák, kapuciumok,
cingulusok nagy választékban. Valamennyi
készítmény a legjobb anyagból, tartós és
diszes kivitelben.

Szövetek méterszámba

is eladatnak.

Egyházi szerek

végleges megrendelés után olcsón szállíttatnak.

Árjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve.

**PÁZMÁNY-SAJTÓ
SZATMÁR
Deák-tér 29. szám.**

Vállalkozik minden könyvnyomdai munkának u. m. tudományos és szépirodalmi könyveknek, folyóiratoknak, árjegyzékeknek, falragaszoknak, körleveleknek, számláknak, bái- és lakadalmi meghívóknak, eljegyzési kártyáknak, levélpapírok-, borítékok, valamint névjegyeknek gyors, csinos és hibátlan elkészítésére a legjutányosabb árak mellett.

Szatmártt, 1897. augusztus hó

tisztelettel

az igazgatóság.

Szatmáron nyomtatott a „Pázmány-sajtó”-ban. 1897.

Majdnem

8000 forint

lesz díjtalanul kiosztva

„A LÉT”

kiadóhivatala által. A díjkiosztáson, valamint a kiadóhivatal által nyújtandó tisztességes és jövedelmező mellékkereseten (biztos állásra való kiutalással) részt vehet mindenki (nő vagy férfi), ki a következő talány megfejtést beküldi:

A s Zeren cseabát Rakse géde.

A ki ezen talányt meg tudja helyesen fejteni, az küldje a megfejtést és 40 krt. postabélyegben a pontos címével „A LÉT” kiadóhivatalának

BUDAPEST, V.

Minden egyes beküldőnek egy rendkívül érdekes, diszes kötésű könyv lesz bérmentve megküldve. Azonkívül

8 osztályban 1500 főjutalom

majdnem

8000 forint összértékben

köztük jutalmak: 1000, 800, 750, 500, 300, 250, 200, 150, 100 korona s. i. t. értékben lesz kiosztva olyképp, hogy bárki is mind a 8 osztályon részt vehet s így 8 legelső főjutalomra is tehet szert. A közlebbi felvilágosítást valamint a jutalmazottak névsora és czime „A LÉT”-ben lesz közzétéve.